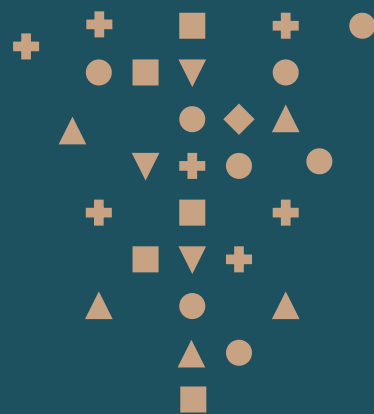

Årsberetning 2021

VIBORG
MUSEUM

INDHOLD

01) Indledning	03
02) Økonomi	04
03) Organisation	05
04) Besøgstal	08
05) Kommunikation	09
06) Formidling	10
07) Forskning	12
08) Arkæologi	14
09) Samling	16
10) Lokalhistorisk Arkiv	17
11) Hvolris Jernalderlandsby	18

Kolofon Indhold: Viborg Museum, Sct. Mogens Gade 5, 8800 Viborg
Fotos og layout: Viborg Museum
Udarbejdet: Maj 2022

01 INDLEDNING

2021 var et meget aktivt år på Viborg Museum, og et år der igen blev præget af Covid-19. Her indledningsvist er det imidlertid værd at dvæle ved fire meget vigtige milepæle for Viborg Museum, der blev nået i 2021.

For det første kom vi i mål med at fundraise midler til udstillingerne i det kommende bymuseum i Domkirke kvarteret. De første ansøgninger blev sendt i begyndelsen af 2018, og efter en treårig periode med både glædelige tilsagn og ærgerlige afslag, kunne vi i april 2021 konstatere, at målet var nået: ca. 25 mio. kr. er rejst til at etablere udstillingerne. Vi er glade og stolte over, at følgende fonde fandt vores vision og planer støttværdige: Augustinusfonden, Johanne og Aage Louis-Hansens Fond, Nordea-fonden, Ole Kirk's Fond samt Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond.

For det andet lykkedes det også at opnå den fulde finansiering af ombygningen af Vestre Landsret. Byggeprojektet, som Viborg Kommune er byggherre på, har trådt vande i to år, da det i 2020 konstateredes, at der manglede 10 mio. kroner til projektet for at sikre bl.a. fuld tilgængelighed i bygningen og til en nødvendig udskiftning af bygningens varmesystem. Pga. en ekstrabevilling fra Viborg Kommune kan processen sættes i gang igen primo 2022.

For det tredje bliver Viborg Museums driftsøkonomiske udfordringer også forbedret markant. Viborg Kommune besluttede i 2021 at løfte museets årlige driftstilskud med et stigende beløb, der lander på ekstra ca. 2,6 mio. kr. årligt fra 2024. De nye midler anvendes til mere og bedre formidling i tilknytning til det nye bymuseum og Domkirke kvarteret, at vi kan videreføre museets strategiske satsning på det retshistoriske område, at vi kan påbegynde udviklingen af en ny skoletjeneste, og at vi kan etablere nye værkstedsfaciliteter til arkæologisk fundbehandling og konservering på vores magasin på Tagtækkervej.

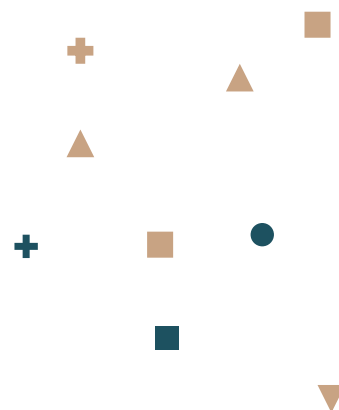
For det fjerde blev Viborg Museum kvalitetsvurderet af Slots- og Kulturstyrelsen. Det blev museet senest i 2008. Dengang faldt der hård kritik af flere af museets arbejdsområder, særligt hvad angår samlingens bevaringsforhold og museets forskningsniveau og -mængde. Det er der nu rettet op på, og Slots- og Kulturstyrelsen gav Viborg Museum en tilfredsstillende vurdering.

Viborg Museum er et statsanerkendt kulturhistorisk museum med ansvar for arkæologi og nyere tids historie i Viborg Kommune. Museet skal i henhold til museumsloven indsamle, registrere, bevare, forske og formidle ansvarsområdet.

Viborg Museum ejes og drives af Viborg Kommune, hvorfor dets bestyrelse er Viborg Kommune Kultur- og Fritidsudvalg.

Viborg Museum laver formidlingsaktiviteter i Domkirke kvarteret og på øvrige kulturarvssites i Viborg Kommune og driver desuden besøgsstederne Hvolris Jernalderlandsby og E' Bindstouw.

Museets magasin til museumsgenstande findes på Tagtækkervej 9 i Viborg.

Flere milepæle blev således nået i 2021, hvor Viborg Museum tilmed fyldte 160 år. Derfor var det også et velvalgt år at indlede en ny strategiperiode, der løber i perioden 2021-25. Den periode skal forløse den vision, der blev formuleret i 2015: at Viborg Museum skal bevæge sig fra museumsinstitution til museumsattraktion. Mange skridt er allerede taget i den retning med succes, men i den nye strategiperiode skal målsætningen endeligt nås.

Det sker bl.a. i kraft af det nye bymuseum. Arbejdet hermed er nået langt trods to års nedbremsning, og vi kan nu mere end skimte det færdige museum for os. Ombygningen er klar på papiret og skal nu projekteres og gennemføres i praksis. Og arbejdet med de kommende udstillinger er nået så langt, at vi i alle udstillingsrum har gennemarbejdede skitser og faglig fundering på plads.

Viborg Museum er meget andet end det her nævnte, og i 2021 var der mangfoldige aktiviteter inden for alle museets arbejdsområder og besøgssteder. I denne årsberetning kan man få et sammenkog af det hele.

ØKONOMI

Viborg Museums økonomi har gennem flere år været udfordret af ekstraordinære udgifter forbundet med flytning af samling og udvikling af det nye bymuseum. 2021 blev et godkendt år, hvor driften landede i et underskud på ca. 240.000 kroner. Det betyder, at det store akkumulerede underskud, som museet oparbejdede i perioden 2017-2020, er ved at være bragt ned i et acceptabelt leje, og det er forhåbningen, at det kan indhentes helt i 2022.

Interessant vedr. museets økonomi er, at museets mere kommercielle formidlingsaktiviteter begynder at få en betydning. I 2021 havde Viborg Museum entréindtægter for 318.000 kr. (ekskl. Hvolris Jernalderlandsby), hvilket primært genereres fra mordgådejagten, Bryg & Brosten og guidede ture for turister. Forholdsmæssigt er det beløb ca. en tredobling af den entréindtægt, der typisk blev tjent årligt i det gamle Viborg Museum på Hjultorvet (bortset fra 2016). Det er således meget positivt, at museet i et Corona-ramt år og uden et museum med udstillinger kan skabe den indtjening ved formidlingsaktiviteter alene, og det lover godt for den fremtidige udvikling.

NØGLETAL 2021

Statsstøtte

1.462.000 kr.

Kommunalt driftstilskud til Viborg Museum

5.369.000 kr.

Kommunalt driftstilskud til Hvolris Jernalderlandsby

887.000 kr.

03

ORGANISATION

Der skete flere ændringer i organisationen i 2021. Efter mange år på Viborg Museum søgte Lise-Mette Markvart, der var museets sekretær, nye udfordringer, og det samme gjaldt teamleder for Team Arkæologi, Kamilla Fiedler Terkildsen. De blev erstattet af henholdsvis Stine Damgaard og Mikkel Kiildsen. Sidstnævnte blev rekrutteret fra museets egne rækker. Det blev også et farvel til arkæolog Morten Valdorff Rasmussen og Susanne Nielsen i administrationen. I administrationen ansattes i stedet Dorthe Elkjær i en ny stilling, der udover administrative opgaver indbefatter markedsføring af museets aktiviteter.

FASTANSATTE I 2021

Fastansatte ved Viborg Museum 2021

- × **Brian Wiborg**
Museumschef
- × **Casper Sørensen**
Museumsinspektør, arkæolog
- × **Dan Ersted Møller**
Museumsinspektør, arkivleder
- × **Dorte Kook Lyngholm**
Museumsinspektør, ph.d., historiker
- × **Dorthe Elkjær**
Sekretær- og marketingkoordinator
(25 t/uge, tiltrådt 1.5)
- × **Elena Iluliana Nicolae**
Rengøringsassistent (20 t./uge)
- × **Glen Dalitz**
Museumsassistent tiltrådt 9.8)
- × **Hans Jørgen Vestergaard**
Arkivmedarbejder (7,5 t./uge)
- × **Jesper Hjerminde**
Museumsinspektør, arkæolog
- × **Ida West Hansen**
Museumsinspektør, arkæolog
- × **Ivan Fuusgaard Sørensen**
Udstillingsarkitekt
- × **Kamilla Fiedler Terkildsen**
Museumsinspektør,
teamleder for arkæologiteamet
(fratrådt 31.3)
- × **Katrine Vestergaard**
Museumsinspektør, arkæolog
- × **Lars Agersnap Larsen**
Museumsinspektør,
teamleder for forskningsteamet
- × **Lise-Mette Markvart**
Specialist og sekretær
- × **Margit Petersen**
Samplingsinspektør og
teamleder for samlingsteamet
- × **Martin Mikkelsen**
Arkæolog (8t./mdr.)
- × **Mikkel Kiildsen**
Museumsinspektør, arkæolog
(Teamleder for arkæologiteamet
fra 1.10., konst. 1.4.-30.9.)
- × **Morten Valdorff Rasmussen**
Museumsinspektør, arkæolog (fratrådt 31.7)
- × **Peter H. Iversen**
Museumsinspektør, historiker
- × **Rikke Johansen Smidt**
Formidlingsinspektør,
teamleder for formidlingsteamet
- × **Sanne Boddum**
Museumsinspektør, arkæolog, (på barselsorlov fra 26.4.)
- × **Stine Damgaard**
Specialist og sekretær (tiltrådt 1.3)
- × **Susanne Nielsen**
Administrativ medarbejder (fratrådt 31.3)
- × **Søren Vindvad**
Teknisk serviceassistent (18 t./uge)

PROJEKTANSATTE I 2021

- × **Janne Porsgaard Dam (2 mdr.)**
- × **Frederik Friis Lange (3 mdr.)**

FRIVILLIGE PÅ VIBORG MUSEUM

Ca. 40 personer er aktivt frivillige på Viborg Museum og løser mangeartede opgaver. Over halvdelen er involveret i registrering af genstande i både museets samling og på lokalhistorisk arkiv, og mange af disse har i 2021 bidraget med hjælp ifm. magasin-flytning. En gruppe af frivillige har desuden hjulpet med at bemande billetsalg og turistinformation i Domkirkevarteret, og en gruppe passer E' Bindstouw i sommeren med billetsalg, formidling og udvendigt vedligehold. Igen i 2021 har Covid-19 gjort, at de mange frivillige især det første halvår ikke har kunnet deltage i de sædvanlige aktiviteter. Af den grund måtte vi desværre også aflyse den årlige julefrokost for frivillige.

SAMARBEJDER OG NETVÆRK

Viborg Museum indgår i samarbejder og netværk med andre museer og kulturinstitutioner, hvor det understøtter museets egen udvikling, og hvor museet kan understøtte det fælles udviklingsarbejde med andre museale institutioner.

Viborg Museum er medlem af dansk ICOM, Organisationen Danske Museer (ODM) og Midtjyske Museers Udviklingsråd (MMU) og er desuden aktiv deltager i følgende:

- × Det arkæologiske netværk blandt de arkæologiske museer i Region Midtjylland.
- × Det arkæologiske netværk blandt de fem nordvestjyske museer med arkæologisk ansvar.
- × Det internationale forskningsnetværk: ENCOUNTER: European Network for Country House and Estate Research.
- × De internationale borgforskningsnetværker Château Gaillard, Castella Maris Baltici samt Magt, Borg og Landskab.
- × Det arkæologiske forskningsnetværk Neolitisk Netværk.
- × Netværk for museer omkring tyske flygtninge i og efter Anden Verdenskrig.

BESTYRELSER

- × Brian Wiborg er formand for bestyrelsen i Den Erhvervsdrivende Fond Museumstjenesten, bestyrelsesmedlem i MMU - Midtjyske Museers Udviklingsråd, bestyrelsesmedlem i Foreningen Intrface samt bestyrelsesmedlem i Bruunshaab Gamle Papfabrik. Han var formand for bestyrelsen i MMEx - Museernes Digitale Videncenter, der lukkede med udgangen af 2021. Han er desuden udpeget til ODM's rådgivende udvalg for turisme og oplevelsesøkonomi og sidder i VierViborgs turismeudvalg.
- × Jesper Hjermand sidder i bestyrelsen i borgforskerforeningen Magt, Borg og Landskab.
- × Lars Agersnap Larsen sidder i bestyrelsen for Historisk Samfund for Viborg-egnen.
- × Margit Petersen sidder i bestyrelsen for E Bindstouws Venner og er medlem af ODM's samlingsnetværk.
- × Rikke Johansen Smidt sidder i bestyrelsen for MiD, Museumsformidlere i Danmark.

FAGLIG UDVIKLING OG BIDRAG

- × Ida Westh Hansen, Peter H. Iversen, Lars Agersnap Larsen, Dorte Kook Lyngholm, Margit Petersen, Casper Sørensen og Katrine Vestergaard deltog i ODM's kulturhistoriske orienteringsmøde i Vejle den 17.-18. november. Casper holdt oplæg om emnet "Huse og hirse fra Arnbjerg N", og Lars holdt oplæg om emnet "Ødekirken ved Hjerminde".
- × Jesper Hjerminde deltog i Curia Danica, Hofhistorisk symposium 2021 på Nationalmuseet i København den 25.-27. oktober.
- × Peter H. Iversen deltog i Sally Schlosser Schmidts ph.d.-forsvar: af afhandlingen "Politik og pensler – Guldalderkunstnere og politik i dansk billedkunst fra 1830'erne til 1860'erne" på Aarhus Universitet den 5. marts.
- × Peter H. Iversen og Rikke Johansen Smidt deltog i onlinekonferencen "Vores Museum" den 11. og 12. maj.
- × Peter H. Iversen og Dorte Kook Lyngholm deltog i mødet i "Netværk for museer der arbejder med tyske flygtninge" afholdt i Grindsted / Billund Kommunes Museer den 16. august.
- × Mikkel Kielsen deltog i onlineseminaret Metal-detecting rallies and heritage management – towards best practice den 9. juni. Mikkel holdt oplæg om emnet "Metal-detecting rallies in Denmark".
- × Mikkel Kielsen og Lars Agersnap Larsen deltog i Slots- og Kulturstyrelsens Årsmøde i Haderslev Museum den 4. oktober.
- × Mikkel Kielsen deltog i onlineseminaret "Ny forskning i gammelt jern" den 4. marts.
- × Mikkel Kielsen, Lars Agersnap Larsen og Katrine Vestergaard deltog i seminaret "Orden og Kaos" på Vejle Museerne den 24. september.
- × Mikkel Kielsen og Lars Agersnap Larsen deltog i seminaret "From Central Space to Urban Place - Social organization of land in South Scandinavia AD 400-1100" på Vikingemuseet Lindholm Høje den 30. november og 1. december.
- × Lars Agersnap Larsen deltog i konferencen "Middelalderens Rurale Danmark, MIRUDA" på Sydvestjyske Museer i Ribe den 25. november.
- × Dorte Kook Lyngholm deltog i onlinekonferencen "European Social Science History Conference, ESSHC 2021" den 24.-27. marts. Dorte holdt oplæg om emnet "Absolute Obedience. The Legal Status of Servants on Danish Estates in the 19th Century".
- × Dorte Kook Lyngholm deltog i netværksmøde om digital formidling for skolebørn i København den 12. oktober.
- × Dorte Kook Lyngholm deltog i onlineseminaret "Servants in the eighteenth-century European country house" arrangeret af ENCOUNTER og Dansk Center for Herregårdsforskning den 28. oktober.
- × Margit Petersen deltog i det 38. Tværfaglige Vikingsymposium: "Social, cultural and economic impact of textiles and textile production in the Viking Age" i København den 1. oktober.

- × Casper Sørensen deltog i onlinekonferencen "European Association of Archaeologists, EAA 2021" i Kiel, Tyskland, den 7. til 11. september. Casper m.fl. holdt oplæg om emnet "The political economy of slaves, unfree or captives in the nordic early bronze age?"
- × Casper Sørensen deltog i Johan Sandvang Larsens ph.d.-forsvar af afhandlingen "The Ghosts of Archaeologies Past: Innovations, developments, and movements of excavation practices in Danish towns" på Aarhus Universitet, Moesgård den 12. november.
- × Brian Wiborg deltog i ODM's chefnetworksmøde i Middelfart 16. - 17. september.
- × Brian Wiborg deltog i INTRFACE' årsmøde den 15.9. Brian holdt oplæg med temaet "Strategiske partnerskaber i kultursektoren".
- × Brian Wiborg og Rikke Johansen Smidt deltog i Viborg Kommunes temadag for danske UNESCO sites den 30. september. Brian holdt oplæg om temaet "Visuel formidling på Nyt Viborg Museum".
- × Hele personalet deltog i en intern inspirationsdag på Hvolris Jernalderlandsby den 1. september.
- × Hele personalet var på studietur til Ribe og Vadehavscenteret den 28. september.

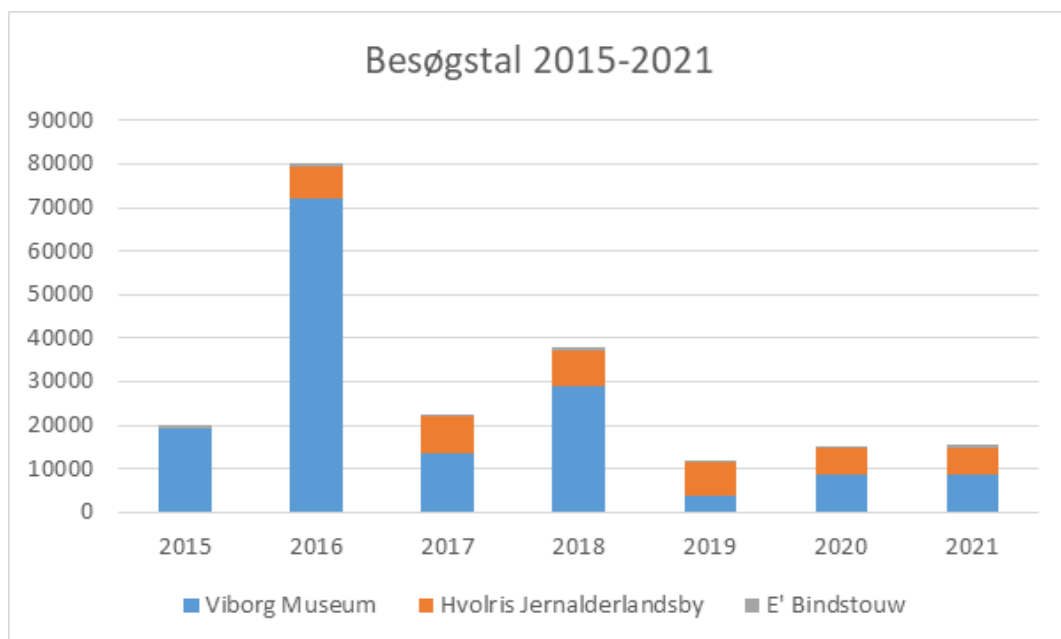
KOMPETENCEUDVIKLING

- × Dan Ersted Møller deltog i ODM's onlinekursus: Fysisk planlægning og arkivalsk kontrol.
- × Ida Westh Hansen gennemførte ODM-kurset "Museumsformidling på SoMe".
- × Ida Westh Hansen, Morten Valdorff Rasmussen, Casper Sørensen og Katrine Vestergaard gennemførte DM-kurset "Præsentationsteknik".
- × Mikkel Kielsen gennemførte kurset "Klar til ledelse" i Viborg Kommune.
- × Lars Agersnap Larsen gennemførte ODM-kurset "Den gode fondsansøgning".
- × Margit Petersen og Ivan Fuusgaard Sørensen gennemførte ODM-kurset "Sikring i praksis".
- × Ivan Fuusgaard Sørensen gennemførte modulet "Projektledelse – metode og værktøj" på "Diplomuddannelse i projektledelse" på VIA.
- × Brian Wiborg gennemførte følgende fag på uddannelsen "MPI - Master i Projekt- og Innovationsledelse" på SDU: "Strategisk Kommunikation", "Psykisk arbejdsmiljø i det moderne arbejde", "Innovationsprojekt", "Data, disruption og beslutninger" samt "Projektledelse i innovative organisationer".

04 BESØGSTAL

BESØGSTAL

Viborg Museums samlede besøgstal i 2021 landede på 15.200 gæster, hvilket er det nøjagtig samme antal som i 2020. Besøgstallet er af gode grunde præget af nedlukning af alle kulturaktiviteter i årets første ca. fem måneder pga. Covid-19. Sommeren blev ikke så velbesøgt som i 2020, men til gengæld oplevede vi flot vækst i bl.a. antallet af guidede ture i Viborg.

BESØGSTAL 2021 - UDVALGTE AKTIVITETER

BRYG & BROSTEN	988
DEN MYSTISKE GRAV	501
DET SIDSTE KONGEMORD	1515
GUIDEDE TURE	3278
FOREDRAG	730
SKOLETJENESTE I VIBORG	1622
HVOLRIS JERNALDERLANDSBY	6050
E' BINDSTOUW	703
ØVRIGE	141
TOTAL	15528

05 KOMMUNIKATION

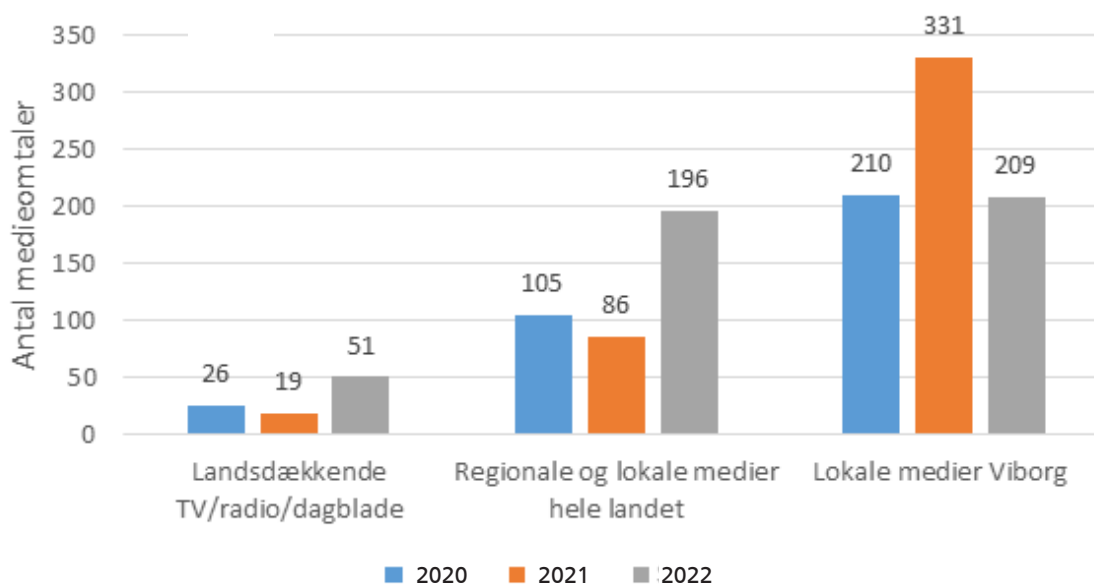
KOMMUNIKATION

Omtaler af Viborg Museum i både lokale, regionale og landsdækkende medier er at stor strategisk vigtighed for museet. Igen i 2020 lykkedes det at opnå markant synlighed i regionale og landsdækkende medier og endnu større lokal synlighed end året før.

Bl.a. blev Viborg Museum rigt eksponeret i landsdækkende medier ifm. fundet af Stenmose-skatten, der omtales nærmere senere i årsberetningen.

Medieomtale 2019-2021

FORMIDLING

På trods af nedlukning af alle kulturaktiviteter i årets første fem måneder, blev året alligevel en succes målt på besøgstal, som det fremgår ovenfor. En bred palette af formidlingsaktiviteter fyldte årets sidste syv måneder ud, hvor de vigtigste beskrives nærmere nedenfor.

NYT VIBORG MUSEUM

Udviklingen af nye udstillinger til bymuseet i Domkirkevarteret har været nedbrudt i 2021, idet processen hermed er nødt til at køre parallelt med byggeprocessen. Vi må kende den bygning, vi laver udstillinger til, før udstillingerne kan designes på et detaljeret niveau. Flere ting er der dog blevet arbejdet med, f.eks. det faglige indhold til mange af udstillingerne og et lyd-design, som musikalsk skal lede gæsterne igennem udstillingerne på det nye museum, blev produceret til den første halvdel af museet. Mens udstillingsproduktionen har været sat på pause, er andre projekter blevet prioriteret i stedet.

HVIS BROSTEN KUNNE TALE

Med støtte fra Region Midtjyllands Kulturudviklingspulje kunne vi i partnerskab med Aarhus Stadsarkiv gennemføre projektet "Hvis brosten kunne tale". Med dette fik vi prøvet kræfter med udviklingen af formidling i to formidlingskikkerter med animerede fortællinger. Projektet har gjort os klogere på processer med eksterne leverandører og på, hvad det egentlig er, vi vil med byrumsformidling i fremtidens Domkirkevarter. Anden del af projektet afvikles i 2022, hvor tre lytteposter skal opstilles i byrummet.

DEN MYSTISKE GRAV

"Den mystiske Grav" var sommerens nyhed. Formidlingsaktiviteten er inspireret af vores mordgådejagt, men har en yngre målgruppe og foregår i et helt nyt og uprøvet format i museumsverdenen. Aktiviteten er en gådejagt for børnefamilier, der i egen bil kører rundt til forskellige kulturarvssites i den vestlige del af Viborg Kommune. Her skal man løse forskellige opgaver, inden man returnerer til Viborg. Undervejs lærer man om fortidens gravkultur på en sjov og underholdende måde. Vi afviklede

aktiviteten i samarbejde med Museum Salling, og den blev støttet økonomisk af Slots- og Kulturstyrelsen.

MORDGÅDEJAGT - DET SIDSTE KONGEMORD

Den 1. maj 2021 lancerede vi igen i samarbejde med Skovgaard Museet mordgådeaktiviteten "Det sidste Kongemord" i Domkirkevarteret. I år blev gæsterne mødt af vores værter i kiosken i Skovgaard Museets have. Aktiviteten blev justeret lidt ift. 2020, og det lykkedes igen i 2021 at nå ud til et stort antal skolegrupper og i år også en del private grupper, f.eks. virksomheder som brugte det til teambuilding.

GUIDEDE TURE

Guidede ture for turister og lokale borgere har været en vigtig strategisk satsning for Viborg Museum i disse år, hvor vi ikke har udstillinger indendørs at byde på. Partnerskabet med foreningen Viborg Guiderne er et vigtigt led heri, og bortset fra Corona-perioder uden turister har dette fungeret rigtig godt. Udover at tilbyde guider til turistgrupper på gruppernes foranledning tilbød guiderne igen i 2021 næsten dagligt i juli ture på bestemte tidspunkter for turister om diverse temaer i byrummet.

Tematuren Bryg & Brosten er stadig meget populær både som et særligt tilbud til grupper og som et fast tilbud til enkeltpersoner fredage og lørdage gennem hele året. I 2021 blev der indgået aftaler med byens hoteller, at deres weekend-gæster tilbydes Bryg & Brosten ture. Også her er det dygtige Viborg Guider, der forestår turene, som altid lander på Viborg Bryghus.

Også museets eget personale gennemfører byvandring. Igen i 2021 gennemførtes en række temabaserede byvandring i Viborg. Turene er populære og supplerer vinterens foredragsrække på en god måde.

FOREDRAG

Året startede som nævnt i Corona-begrænsningernes tegn. Det betød, at en del foredrag måtte aflyses i foråret, men heldigvis har det været muligt at ombooke langt de fleste af foredragsholderne og gennemføre foredragene dette efterår. Udover den faste foredragsrække har Boligselskabet Sct. Jørgen i efteråret 2021 købt Viborg Museum til at stå for en foredragsrække for selskabets beboere i deres forskellige afdelinger.

ANDRE SÆRTILBUD OG SAMARBEJDER

I 2021 blev der, efterhånden som Coronas skygge littede i løbet af foråret, også mulighed for berigende samarbejder bl.a. om formidling for ældre demente, et projekt som Viborg Lokalhistoriske arkiv deltog i sammen andre museer i det midtjyske. Viborg Museum deltog også i et projekt, som Kultur & Udvikling har skabt sammen med Social, Sundhed & Omsorg. Projektet hedder "Kulturbuffet" og arbejder med kultur som sundhedsfremmende for sårbare borgere. Viborg Museum har arrangeret fire formiddage for disse borgere i 2021 og skal også være med i projektet til næste år.

SKOLETJENESTE

Mange skoler har benyttet sig af vores to faste byvandring "Rigets by i midten" og "Hans Tausen og de 12 sognekirker". Og i juni og august var skoleaktiviteten "Det sidste Kongemord" også populær. Sammen med Kulturprinsen i Viborg afviklede vi i august projektet "Global Roots" på Nordre Skole, et kreativt projekt om identitet for mellemtrinnet, som afsluttedes med en fornem fernisering på skolen af elevernes udstilling om sig selv.

07 FORSKNING

THE CITY DWELLERS

"TheCityDwellers - Migration and Health in Medieval Viborg" skal gennem antropologiske og kemiske undersøgelser bl.a. belyse, hvorfra middelalderens viborgensere kom. Projektet er støttet af Det Frie Forskningsråd, og det udføres i 2016-21/22 af ADBOU ved Retsmedicinsk Institut og CHART ved Institut for Fysik, Kemi og Farmaci, begge Syddansk Universitet, i samarbejde med Jesper Hjermand og Lars Agersnap Larsen fra Viborg Museum.

DE FEM HALDER

"De fem Halder" indbefatter målrettede forskningsbaserede arkæologiske undersøgelser, som skal tilvejebringe ny viden om såvel de tre middelalderlige voldsteder, såvel som de to herregårdsfaser i området. Den nye viden skal indgå i en nyformidling af De fem Halders historie. Bag projektet står Naturstyrelsen, Kulturstyrelsen, Viborg Kommune, samt venneforeningen De Fem Halder, og det er støttet af A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal. De arkæologiske undersøgelser udføres i 2016-21/22 af Jesper Hjermand og Lars Agersnap Larsen med flere fra Viborg Museum.

ENGAGING ATMOSPHERES: REFRAMING SONIC EXPERIENCE IN THE MUSEUM

"Engaging atmospheres: Reframing sonic experience in the museum" er et formidlings- og forskningsprojekt med fokus på atmosfære i udviklingen af udstillinger på Viborg Museum. Hvordan kan viden om atmosfære i rum og sanseoplevelser skærpe formidlingspotentialer? Og hvordan kan betydningen undersøges, indfanges og artikuleres? Projektet udføres i 2021-24 af Birgitte Polmann, UV SYD Sonic College, Vidensmiljø for atmosfæreforskning i samarbejde med Rikke Johansen Smidt og Ivan Fusaard Sørensen, Viborg Museum.

DELITERESIDENS TOFTUM NÆS - BEBYGGELSE OG KULTURLANDSKAB

"Eliteresidens Tofthum Næs - Bebyggelse og kulturlandskab" er et forprojekt, der skal afsøge forskningspotentialer ved nye arkæologiske undersøgelser i omgivelserne omkring den unikke og næsten nyfundne eliteresidens Tofthum Næs fra germansk jernalder og vikingetid (500-1000 e.Kr.). Forprojektet er støttet

Museet har i 2021 haft en betydelig forskningsaktivitet, der har været gennemført både som selvfinansierede undersøgelser og på bevillinger fra fonde og offentlige myndigheder. Museet indfrier således løbende sin forskningsforpligtelse og de måltal, som Slots- og Kulturstyrelsen opsætter for fagfællebedømte artikler i nationale og internationale publikationer. I det følgende opføres de forskningsprojekter, som er undervejs eller er afsluttet i 2021.

af Beckett Fonden og Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, og udføres 2021 af Katrine Vestergaard samt Kamilla Fiedler Terkildsen (indtil marts 2021).

FORANDRING OG FREMSKRIDT. ASPEKTER AF DEN TEKNOLOGISKE UDVIKLINGS IMPLIKATIONER PÅ SAMFUNDET 2350-500 F.KR.

"Forandring og fremskridt. Aspekter af den teknologiske udviklings implikationer på samfundet 2350-500 f.Kr." er et forprojekt som forberedelse af ph.d.-projekt, der med afsæt i Limfjordsområdet skal belyse den teknologiske udviklings implikationer på samfundet gennem senneolitikum og bronzealderen. Hvordan reagerer samfundet på de pludselige forandringer, og hvordan skal reaktionerne perspektiveres i forhold til de eksisterende teorier om samfundsudvikling- og organisation? Forprojektet støttes af Slots- og Kulturstyrelsen og udføres af Casper Sørensen, Viborg Museum.

DET FØRSTE MODERNE PROVINSSYGEHUS I DANMARK

"Det første moderne provinssygehus i Danmark" er et forskningsprojekt, der med udgangspunkt i historien om Viborg Sygehus skal belyse de faktorer, der dannede grundlag for de første moderne provinssygehuse i Danmark samt nuancere den herskende opfattelse af, hvornår provinssygehuse blev moderne. Projektet støttes af Slots- og Kulturstyrelsen og udføres af Peter H. Iversen, Viborg Museum.

PUBLIKATIONER

Viborg Museum har i 2021 publiceret følgende forsknings- og formidlingsartikler. Publikationer markeret med • har gennemgået fagfællebedømmelse:

- × **Sanne Boddum:** Asmild Mark. Døden i centrum. Yngre jernalders gravfund i Region Midtjylland (red. R.B. Iversen, S.V. Laursen & N.H. Nielsen), s. 117-126. •
- × **Sanne Boddum:** Kvorning 9, Døden i centrum. Yngre jernalders gravfund i Region Midtjylland (red. R.B. Iversen, S.V. Laursen & N.H. Nielsen), s. 127-139. •
- × **Sanne Boddum:** Lindhøjgård. Døden i centrum. Yngre jernalders gravfund i Region Midtjylland (red. R.B. Iversen, S.V. Laursen & N.H. Nielsen), s. 141-146. •
- × **Jesper Hjeremind & Hugo Støttrup Jensen:** Fra Vitskøl Kloster til herregården Bjørnsholm, 1536-1590. Landbohistorisk Tidsskrift 2020, s. 153-245. •
- × **Jesper Hjeremind:** Inside and outside the gate – Outlines of daily life at Hald Castle, Denmark, 1541-1546. Château Gaillard 29, s. 187-200. •
- × **Peter H. Iversen:** Det moderne sygehus. Danske Museer, efterår 2021, s. 26-27.
- × **Peter H. Iversen:** Det midtjyske Rigshospital. Bibliotek for læger. September 2021, 213. årgang, s. 262-275.
- × **Mikkel Kielsen & Sanne Boddum:** Repræsentativitet og grundlæggergrave. Døden i centrum. Yngre jernalders gravfund i Region Midtjylland (red. R.B. Iversen, S.V. Laursen & N.H. Nielsen), s. 81-91. •
- × **Mikkel Kielsen:** Meldgård. Døden i centrum. Yngre jernalders gravfund i Region Midtjylland (red. R.B. Iversen, S.V. Laursen & N.H. Nielsen), s. 135-140. •
- × **Mikkel Kielsen:** Foulum Hede. Døden i centrum. Yngre jernalders gravfund i Region Midtjylland (red. R.B. Iversen, S.V. Laursen & N.H. Nielsen), s. 147-150. •
- × **Mikkel Kielsen:** Stenen med "læsning" og detektorfundenes vidnesbyrd. Fjordklyngens Magasin, nr. 8 december 2021, s. 10-11.
- × **Dorte Kook Lyngholm:** Retshistorie – hvad er det? danmarkshistorien.dk. Aarhus Universitet.
- × **Casper Sørensen, Mathias Bjørnevad-Ahlqvist & Lasse Sørensen:** Sociokulturel betydning af tragtbægerkulturens tidlige neolitiske flintøkser. kuml 2021, s. 7-47. •

08 ARKÆOLOGI

Også 2021 var et aktivt år på arkæologifronten, om end lidt mindre aktivt end de foregående år. Antal undersøgelser på arbejdsmarken var nedadgående fra 66 i 2020 til 35 i 2021. Den samlede omsætning inden for arkæologi var i 2021 på 6.122.000 kroner.

STØRRE UNDERSØGELSER

Ved gravhøjen Lundhøje nær Gullev ved Bjerringbro viste en mindre undersøgelse, at sporene efter opbygningen stadig var tydelige efter 3500 år. I den ældre bronzealder lavede man datidens gravhøje ved at placere græstørv i lag. De mange tørv dannede efterhånden højenes kuplede form, der skiller sig ud i landskabet. Under udgravningen kunne vi stadig se aftrykkene efter de mange tørv, og dermed få et unikt indblik i hvordan højen blev bygget. Ydermere viste ardspejlsundersøgelse, at stenalderbønderne havde anvendt stedet til mark, allerede før højen blev placeret her. Baggrunden for den sparsomme undersøgelse var tidligere fund af rige begravelser fra yngre bronzealder tilknyttet højen. Med midler tildelt af Slots- og Kulturstyrelsen fra "Dyrknings- og Erosionspuljen 2021" var formålet at undersøge de dele, der var mest akut truet af ploven. Vi fandt ud af, at gravene stadig er velbeskyttede, og højens flotte tørvelagsopbygning rummer et stort potentiale til videre undersøgelse. Vi håber derfor at vende tilbage til højen inden for de kommende år.

Forundersøgelser ved det kommende psykiatriske hospital, som regionen vil opføre ved Viborg Sønderød, viste at der var mange grave bevarede fra den middelalderlige Sct. Mikkel Kirkegård imellem de moderne bygninger, der skal rages ned inden anlægsarbejdet kan igangsættes. Selve kirkeruinen er fredet, og skal således friholdes for anlægsarbejde ved det kommende byggeri. Den egentlige arkæologiske udgravning skal sandsynligvis foretages i 2022 og kommer til at fylde meget i arkæologiteamets kalender.

STENMOSESKATTEN – DANMARKS STØRSTE DETEKTORFUNDNE MØNTSKAT

Søndag d. 3. januar 2021 kontaktede Sidse Stephensen Viborg Museums detektoransvarlige arkæolog. Hun havde på denne råkolde dag været ude med detektoren. På vej tilbage til bilen fandt hun først en mønt, så to og nu stod hun med 13 mønter i hånden. De var alle danske penninge og kunne jo stamme fra samme nedlæggelse. Hvad der yderligere fik Sidse til at ringe til museet var, at der var flere signaler af samme type på detektoren. MANGE flere!

Efter besigtigelse af museets detektoransvarlige dagen efter blev vi enige om en strategi, hvor finder og et par betroede kolleger fra Midtjysk Detektorforening fortsatte afsøgningen. De markerede hvert enkelt fundsted med et lille jordspyd, monteret med en pose med fundnummer tilsvarende fundnummer i pose, der hjemtoges med mønten. Med jævne mellemrum hen over vinteren og det tidlige forår 2021 var museets detektoransvarlige ude med museets RTK-GPS og indmåle alle disse fundpunkter. Med den metode blev der i løbet af de tre måneder opnået et spredningsbillede af over 3000 mønter med stor præcision.

Selvom møntskatten tydeligvis var delvist udpløjet, blev en yderligere undersøgelse sat i værk efter en mindre bevilling fra Slots- og Kulturstyrelsen d. 9. april 2021. I samarbejde med detektorforeningen blev ca. 200 m² systematisk undersøgt til bunds i pløjelaget. Ud fra spredningen blev de formodede centrale 25 m² undersøgt i kvarte kvadratmeterfelter i to niveauer. Ved denne metode fandt vi til sidst frem til nedlæggelsesstedet. Desværre var kun de nederste centimeter af et lerkar og nedgravningen til dette bevaret. Der er dog ikke tvivl om, at vi fandt den oprindelige placering af møntskatten. Således lå 596 mønter stadig in situ på karrets bund.

I alt blev der i foråret reddet 6.673 mønter, alle danske penninge fra omkring 1310 til 1330. Dette er sket i tæt samarbejde med detektorforeningen, hvor en lille betroet flok har lagt over 1.000 frivillige timer i fundet. Et skoleeksempel på borgerinddragelse og citizen science.

Efter høst i august og september 2021 blev der endnu en gang afsøgt med detektor på marken, hvorved endnu 101 mønter fremkom. Således tæller Stenmoseskatten nu 6774 danske penninge.

Følges vejen, hvor skatten har været nedgravet mod nord, løber den over Rinds Bæk og videre mod Asmild og Tapdrup. Netop mellem Asmild og Tapdrup stod et stort slag ved Tapdhede i 1334 mellem Junker Otto og hans jyske hær på den ene side og Grev Gerhard og hans holstenske tropper på den anden side. Junker Otto var formentlig på vej ind til landstinget i Viborg for at gøre krav på den danske trone/krone. Gerhard havde store dele af Jylland og Fyn i pant og ville derfor ikke tillade Otto at fravriste ham landet. Viser de yngste af mønterne i Stenmoseskatten sig at være fra 1330'erne, kan det meget vel tænkes, at skatten er gravet ned på baggrund af disse ufredstider, som den kongeløse periode medførte.

DETEKTORFUND

Ud over de mange mønter fra 1300-tallet har det været et roligt år på detektorfronten. Corona-restriktionerne satte i lang tid en stopper for indlevering af fund, hvorfor vi indtil august kun havde modtaget ganske få detektorfund til danefævvurdering. Det mærkede vi konsekvenserne af sidst i 2021, hvor der kom en stor mængde fund ind.

09 SAMLING

I samlingsteamet nåede det store samlings-flytteprojekt i 2021 sin sidste fase. Siden 2017 har et intensivt arbejde stået på med at flytte hele museets samling fra forskellige lokationer til det nye magasin på Tagtækkervej. Målet blev ikke nået helt med udgangen af 2021, men målet kan mere end skimtes forude. Det gælder den del, der vedrører selve samlingsflytningen, mens der de kommende år forestår et større arbejde med at få samlet mange genstande på deres blivende hyldeplaceringer og få dem pladsregistreret i systemet (SARA).

Det betyder også, at efter fem års flytteproces, kan vi i samlings-teamet også begynde at se frem mod at gennemføre vigtige driftsmæssige opgaver. Der er et stort efterslæb med håndtering af detektorfund og andre indkomne genstande de seneste år, og museet skal have fornyet sin indsamlingspolitik, så vi kan foretage mere fokuseret indsamling i fremtiden især inden for nyere tid.

Samtidig kan der nu frigøres kræfter til at indgå i det vigtige arbejde med etablering af de nye udstillinger i bymuseet, hvor arbejdet med at lave bruttolister af genstande fra museets samling, der skal udstilles, blev påbegyndt i 2021. I den forbindelse indgår samlings-teamet også i arbejdet med indlån af genstande fra f.eks. Nationalmuseet og Det Kongelige Bibliotek, i hvilken forbindelse der er udfordrende sikkerhedskrav, der skal opfyldes. Her er samlings-teamets viden til stor hjælp i både byggeproces og udstillingsarbejdet.

SAMLINGEN 2021

Viborg Museum har 134.788 objektnumre oprettet i vores registreringssystem, SARA. Af dem er 8.870 genstandsnumre blevet udskilt, hvilket betyder, at museets samling reelt består af 125.918 genstande. Hovedparten af samlingen er i god bevaringsmæssig stand. Ca. 2% af samlingen vurderes at være behandlingskrævende eller decideret svært skadede, hvilket der lægges plan for at rette op på. Det er dog et meget lille antal i betragtning af, at museet har reddet ca. 75.000 genstande fra skimmelangreb de seneste tre år.

I 2021 indsamlede og registrerede museet 106 nyere tids genstande og 3.806 arkæologiske genstande, en tilvækst på 3.912 genstande – ca. 2,9% af samlingen.

Der er i 2021 udskilt 2.106 genstande fra samlingen, hvilket er sket i forbindelse med flytningen af samlingen. Al udskilning foregår iht. retningslinjer fra Slots- og Kulturstyrelsen, som giver tilladelse til udskilning efter en række godkendelseskriterier.

10 VIBORG LOKALHISTORISKE ARKIV

2021 blev atter et usædvanligt år også for Viborg Lokalhistoriske Arkiv. Arkivets læsesal var nedlukket fra årets begyndelse frem til den 25. maj på grund af corona-krisen med færre besøgende som resultat. Brugere har til gengæld været gode til at henvende sig til arkivet på mail samt finde gamle fotos og arkivalier på lokalarkivernes digitaliserings-plattform: Arkiv.dk.

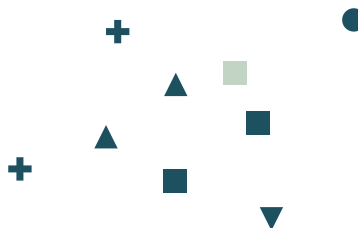
Arkivet har således besvaret 641 henvendelser fra borgere og myndigheder pr. mail i 2021. På arkiv.dk har der været godt 53.000 unikke visninger på arkivets digitaliserede arkivalier.

I efteråret 2020 fik arkivet bevilliget midler fra Slots- og Kulturstyrelsen til projektet: "Glemmer du så husker jeg", et kulturtilbud målrettet især sårbare ældre under corona-krisen. Ca. hundrede rammer med omkring tusinde fotos fra arkivets billedsamling blev til ti egnhistoriske fotoudstillinger udstillet på fem udvalgte plejecentre, i fire forsamlingshuse og i Sundhedscenter Viborg. I tilknytning til udstillingerne blev der afholdt femogtyve erindringscafeer. Projektet blev afsluttet i begyndelsen af marts 2021.

Arkivet varetog i 2021 også opgaver i henhold til museumslovens kapitel 8 inden for nyere tids kulturhistorie i Viborg Kommune ift. rådgivning af plan- og fredningsmyndighederne samt arkivalsk kontrol, udpegning, undersøgelses- og dokumentationsopgaver for at sikre kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger.

Derudover har arkivet udfyldt sine opgaver med at varetage den daglige ledelse af kommunes arkivsamvirke, herunder ansættelse af en ny arkivar i Karup, forvalte arkivalierne på museets nye magasin, registrere og digitalisere indkomne arkivalier.

Besættelsen har været et prioriteret tema i 2021. I årets løb er omkring 900 dokumenter fra besættelsen blevet digitaliseret. Dokumenterne lægges på arkiv.dk i 2022. Arkivet har dertil afholdt flere byvandring om emnet i årets løb. Arbejdet med at digitalisere fotos er fortsat, dog på nedsat kraft, da arkivets frivillige i lange perioder har været "hjemsendt". Ved årets udgang er godt 32.000 gamle viborgbilleder digitaliseret.

11 HVOLRIS JERNALDERLANDSBY

Lige som sidste år fyldte Corona igen rigtig meget. Heldigvis var det nemmere at takle i år, da vi vidste, hvad vi gik ind til. Der kunne således afholdes flere arrangementer i år end sidste år.

PERSONALE

I løbet af 2021 har følgende personer været tilknyttet Hvolris (lønnet/ulønnet):

- × **Daglig Leder/Naturvejleder:**
Hanne Sørensen,
fuldtidsansat.
- × **Historisk håndværker:**
Jón Noah Chamberlain,
30 timer ugentligt.
- × **Museumsformidler:**
Berit Guldbrand,
18 timer ugentligt.
- × **Køkken/frontpersonale:**
Sanne Olesen,
8 timer ugentligt.
- × **Håndværker/dyrepasser/grønne områder:**
Anton Friis Dastrup,
8 timer ugentligt.
- × **Rikke Lykke Østenholm:**
8 timer ugentlig.
- × **Håndværkere til byggeri:**
Theo van der Waal og Peter Winther-Sørensen,
ansat i 8 uger med 30 timer ugentligt for at hjælpe til med byggeri af nyt jernalderhus.
- × **Virksomhedspraktik:**
Der tilknyttes i løbet af året medarbejdere i virksomhedspraktik til forefaldende opgaver.
- × **Frivillige:**
15-20 hjælpere til diverse klargøringsopgaver og vedligeholdelsesopgaver, samt ved arrangementer og levendegørelse.
- × **Samfundstjeneste:**
Der har været 2 personer i samfundstjeneste i år. De har i alt arbejdet 280 timer. Opgaverne har hovedsagelig bestået af forefaldende arbejde.
- × **Sommerferiehjælp:**
Eva Guldbrand og Sofie Karlsson blev ansat i sommerferien til at passe buebanen og butikken.

GÅ TIL JERNALDER

"Gå til jernalder" er efterhånden en godt fasttømret aktivitet på Hvolris. Aktiviteten afholdes hver anden lørdag i lige uger fra kl. 10-15 med et program med tovholder til hvert arrangement. Af og til laves et weekendkursus eller en workshop. Som alt andet i 2021 har der også været mange aflysninger her, især i foråret. I efteråret havde vi skindgarvningskursus og nålebindingskursus. Deltagerne til "Gå til jernalder" er især vores egne medlemmer i Venneforeningen og Hvolris-ætten, og det er glædeligt at se, at der er deltagere i alle aldersklasser. Der kommer også lidt folk udefra, som potentielt kan blive nye frivillige.

HVOLRIS-ÆTTEN

Der blev afholdt to arbejdsdage: Åbning og lukning af jernalderlandsbyen. Desuden har der flere lørdage været arbejdet med at lave nyt hegn i jernalderlandsbyen, der er blevet lavet ny rygeovn og nye bålsteder ved Egebo og Pilebo.

ILD I NATTEN

Venneforeningens traditionsrige arrangement "Ild i natten" blev afholdt med et års forsinkelse med underholdningen med folkemusikgruppen Tumult, som spillede på højt niveau. Der var igen pæn tilslutning til arrangementet.

HVOLRIS OLDTIDSMARKED

Vi besluttede at afholde et mindre marked og endte med næsten halvt så mange stadeholdere og deltagere som i tidligere år. Vi inviterede deltagerne med vægt på godt håndværk og formidling næsten udelukkende fra vikingetid og jernalder. Markedet forløb med god stemning og interesserede gæster. Da der var knap så mange stande, brugte folk mere tid ved hver stand. Det gav en fin dialog med gæsterne, og det blev ofte nævnt som ros ved markedet.

EFTERÅRSFERIE

Der var levendegørelse tirsdag-lørdag i uge 42. Foruden levendegørelse og aktiviteter med familier og frivillige deltog vi atter i Viborg Hovedbiblioteks skattejagter, i år med temaet Halloween, som på Hvolris blev til mødet med åndernes og gudernes verden. Samarbejdet med Viborg Bibliotek er glimrende og forbilledligt. Vi deltager helt sikkert med skattejagt igen i 2022.

SKOLETJENESTE

Nedlukningen først på året gav os tid til at udtænke nye tilbud til skoletjenesten. Det blev til seks nye tilbud til forskellige aldersklasser samt til elever med særlige behov. Vi har således p.t. 11 tilbud på KLC Viborg og skoletjenesten.dk. De gamle klassikere "En dag i jernalderen" og rollespillet "Kimbrerne kommer" er dog fortsat vores mest populære tilbud.

Dertil kom Viborg Kommunes tiltag "Grønne sammen" med fokus på natur og bæredygtighed, som lå lige til højrebenet for Hvolris. Her var seks dage afsat i september, og de blev revet væk. "Grønne sammen" bliver en årligt tilbagevendende begivenhed og indgår i den kontrakt med KLC, som vi i år har indgået med aftale om forløb på Hvolris.

Omkring sommerferien kunne vi ansøge en national pulje til udbud af "Trivselstilbud" for elever efter coronanedlukningen. Også dette passede godt til Hvolris, og vi fik bevilget midler til ti forløb. De fem er afviklet, og vi forventer at afsætte de sidste fem inden deadline sidst i juni 2022. Vi valgte at rette tilbuddet mod folkeskoler udenfor Viborg Kommune samt friskoler, som normalt skal betale for tilbuddene på Hvolris. Vi fik besøg af skoler, som ikke tidligere har besøgt Hvolris, blandt andet fra Hammel, Jammerbugt Kommune og Vejrumbro. Responsen fra skolerne var overvældende positiv, og meldingen er, at de gerne kommer igen.

God respons har vi i det hele taget fået masser af. Den mest rørende kom i form af en mappe med breve og tegninger fra eleverne på Viborg Private Realskole. Det varmede dybt og trak vand til øjnene.

Som led i skoletjenesten deltog vi igen i tre dage ved Snapsting på Borgvold i Viborg. Denne gang skulle skoleklasserne booke en tid hos os. Derfor var der ikke så mange deltagere, som når vi har "walk in"-aktivitet. I år kom der fem klasser i alt med 103 elever. De tidligere år har der været 5-600 børn igennem ved aktiviteterne. Igen stod vores gode frivillige os bi ved afviklingen af Snapstingsaktiviteterne. Af hjertet tak for indsatsen også her.

TURISME OG LEVENDEGØRELSE

Levendegørelsen i skolernes sommerferie blev lige som sidste år afholdt med restriktioner. Nogle aktiviteter måtte igen dropes, blandt andet smagsprøver til de besøgende. Bueskydning krævede ekstra aftørring af buer og pile, og i smedjen måtte gæsterne kigge på i stedet for at prøve selv. Der var den nødven-

dige håndsprit overalt i jernalderlandsbyen; nutiden kan være en anelse påtrængende af og til.

Udover levendegørelsen reklamerede vi igen i 2021 med temadage i sommerferien. Vi havde lørdag, hvor turisterne kunne arbejde med ler i landsbyen, to gange dyredag, som bød på rundvisning med Hvolris' dyr og hestetrækketure samt en perledag, hvor perlemageren Sue Chamberlain var på besøg.

Derudover havde vi igen en uge, hvor "jernholdet" formidlede jernudvinding for de besøgende.

HVOLRIS VENNER

Som så meget andet i 2021 blev nogle af venneforeningens aktiviteter, vennefest, udflugt og jernaldertræf, aflyst. Generalforsamlingen blev udskudt til efteråret. Formanden for bestyrelsen, Bent Dalsgaard, valgte at stoppe og gå ud af bestyrelsen, af tidsmæssige årsager. Vi takker mange gange for det arbejde, Bent har lagt bestyrelsen og det gode samarbejde, vi har haft. Ny formand er Jane Overgaard.

Nye medlemmer i bestyrelsen er Theo van der Waal og Klara Kjeldsen. Bestyrelsen består nu af: Jane Overgaard (formand), Theo van der Waal (næstformand), Anne Marie Villumsen (sekretær), Margit Petersen (kasserer), Klara Kjeldsen, Stig Petersen (suppleant), Peter Winther-Sørensen (suppleant).

**VIBORG
MUSEUM**

Tlf. 87 87 38 38 / vibmus@viborg.dk